

Betreft: Schriftelijk reactie vanuit RES-regio Noord-Veluwe op stukken van EnergyBoard (verzoek van Ans Mol – gedeputeerde provincie Gelderland).

Aanleiding: De EnergyBoard-vergadering van 4 juli 2024 is geannuleerd. Op de agenda stonden 2 belangrijke onderwerpen:

- Voorstel voor besluit om bedrijventerrein Innofase (Duiven) en Veldzicht (Ermelo) te selecteren als de 2 Gelderse pilots voor Smart Energy Hubs.
- Actieplan Netcongestie Gelderland

Datum: 4 juli 2024

Geachte Gedeputeerde, beste Ans,

Omdat de EnergyBoard-vergadering van 4 juli is geannuleerd heb je ons gevraagd om een schriftelijke reactie te geven op twee documenten:

- 1- Voorstel voor besluit om bedrijventerrein Innofase (Duiven) en Veldzicht (Ermelo) te selecteren als de 2 Gelderse pilots voor Smart Energy Hubs.
- 2- Actieplan Netcongestie Gelderland

Voordat wij onze inhoudelijke reactie geven, willen we graag eerst stilstaan bij het besluitvormingsproces. De afgelopen tijd hebben we gezien dat het vanuit de provincie niet lukt om voorbereiding op de EnergyBoard-vergaderingen te organiseren. Stukken worden vaak kort voor de vergadering ontvangen waardoor er geen tijd is voor een goed ambtelijk advies. Eerder is dit punt ook besproken.

Ook voor deze EnergyBoard-vergaderingen kwamen stukken weer heel erg laat. Vanuit onze regio was de procesregisseur RES/GEIS wel betrokken bij de ontwikkeling van het Actieplan Netcongestie, maar kon hij de inhoud niet vooraf delen binnen de regio, omdat vertrouwelijkheid werd gevraagd door provincie en netbeheerders.

Doordat de stukken zo laat werden toegezonden en ook de technische briefing door TenneT en Liander zo laat bekend werd, kon slechts 1 van de 2 bestuurders aanwezig zijn bij de briefing. Ambtelijke voorbereiding en bestuurlijke afstemming met andere wethouders in de regio werd daardoor ernstig beperkt.

Onze inhoudelijke reactie is daarom slechts met enkele bestuurders afgestemd. De status van onze reactie kan daarom niet worden gezien als een complete consultatie. Het betreft opinies van enkele betrokken bestuurders, maar is geen afgestemde reactie vanuit de regio.

Wij willen graag de volgende gedachten meegeven:

1- Besluitvormingsproces

We begrijpen dat de noodzaak om tempo te maken hoog is. Tegelijkertijd hecht de regio Noord-Veluwe aan zorgvuldigheid en kwaliteit van het proces, snelheid en navolgbaarheid van besluitvorming. We staan samen voor de uitdaging om de energietransitie in goede banen te leiden. De impact van de besluiten vraagt om een proces waarin beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming plaatsvindt.

2- Pilots Smart Energy Hubs in Gelderland

Gezien de omvang van de netcongestieproblematiek, de grootte van de provincie Gelderland en het grote aantal bedrijventerreinen in de provincie, zijn wij van mening dat de voorgestelde verdeling van 2 pilots in Utrecht, 2 pilots in Flevoland en 2 pilots in Gelderland geen recht doet aan de situatie. Juist in Gelderland, waar bedrijven relatief gezien een grote energievraag hebben- kunnen Smart Energy Hubs (SEH's) helpen om verlichting te vinden in de netcongestie. Aangezien de bijdrage van bedrijven aan de netcongestie – en daarmee ook het bijdragen aan een oplossing- in Gelderland groter is dan in bijvoorbeeld de provincie Utrecht,

is het logischer dat er op korte termijn meer dan 2 pilots in de provincie Gelderland plaatsvinden. Wij maken ons zorgen dat beperking van personele capaciteit aan de kant van de netbeheerder de energietransitie beperkt. Dat zou niet zo moeten zijn. We horen graag wat de netbeheerder kan doen om meer capaciteit beschikbaar te krijgen en wat wij, de provincie of het ministerie van EZK hierin kunnen betekenen.

De regio Noord-Veluwe is blij dat het voorstel is om bedrijventerrein Veldzicht in Ermelo te selecteren als pilot voor Smart Energy Hub. Tegelijkertijd hoopt de regio dat ook de andere bedrijventerreinen in de regio perspectief houden en ondersteuning kunnen krijgen. Ook op bijvoorbeeld het bedrijventerrein H2O in Oldebroek/Hattem en op 5.1.2e 1.2 in Harderwijk staan bedrijven klaar om aan de slag te gaan met een SEH. Bedrijventerrein H2O voldoet aan de technische randvoorwaarden van de netbeheerder. Als het aantal Gelderse pilots kan worden verhoogd, dan zou bedrijventerrein H2O graag als pilot worden geselecteerd. De regio Noord-Veluwe hecht eraan in elk geval perspectief te kunnen blijven bieden aan bedrijventerreinen waar (nog) geen (formele) pilot wordt uitgevoerd. Handelingsperspectief, aandacht en ondersteuning blijven nodig. In de communicatie omtrent de pilots moet hier aandacht voor zijn.

- **Actieplan Netcongestie Gelderland**

Wij zijn blij dat er nu een Actieplan Netcongestie Gelderland ligt. Het Actieplan bevat nog veel termen als ontwikkelen, raadplegen, overeenstemming krijgen, in beeld brengen, inspelen op, opstellen definities, kaders meegeven, et cetera. Uitwerking is nodig en vraagt nog veel tijd en aandacht, maar de eerste contouren liggen er. De komende maanden werken we graag samen met provincie en netbeheerders om de uitwerking van de maatregelen verder te concretiseren. Dit is nog een hele opgave.

Het Actieplan richt zich op verschillende maatregelen om de pieken te verlagen, maar wij zijn van mening dat reduceren van de vraag in het algemeen nog onvoldoende aandacht krijgt. Omdat de warmtevoorziening in de Noord-Veluwe voor een belangrijk deel elektrisch zal worden, is het cruciaal dat we de stroomvraag zoveel mogelijk beperken. Verlaging van de algehele stroomvraag leidt ook tot lagere piek. De regio wil fors inzetten op isolatie, maar loopt aan tegen de beperkingen. De SMP-regeling biedt onvoldoende ruimte, waardoor wij als gemeenten onvoldoende tempo kunnen maken in de warmtetransitie. Wij vragen de provincie om hierin de regio te ondersteunen, zodat de isolatieaanpak en daarmee de warmtetransitie ook echt van de kant kan komen. Ook vragen wij de provincie om met het Rijk in overleg te treden over wet- en regelgeving rondom isoleren. De onorthodoxe maatregelen moeten wat ons betreft dus worden verbreed richting isoleren. Daarnaast willen wij ervoor pleiten dat in de uitwerking van de maatregelen zoveel mogelijk wordt ingezet op stimuleren van collectieve warmteoplossingen boven individuele warmteoplossingen.

In het Actieplan Netcongestie Gelderland staan drie maatregelen waar we in Gelderland vooral op moeten inzetten. De komende maanden moeten we de maatregelen dieper uitwerken, maar we vragen in elk geval aandacht voor:

- Onze regio is qua netwerk sterk verbonden met de Flevopolder. De 125MW die daar gevonden moet worden is deels afhankelijk van de maatregelen die we in onze regio treffen. Omgekeerd zijn de maatregelen aan de kant van de Flevopolder bepalend van de ruimte die wij hebben.
Maatregel 5 (tijdelijke regelbare opwek) is daarom voor regio Noord-Veluwe wellicht ook relevant. Graag onderzoeken we met provincie en netbeheerder of, en zo ja hoe, we ook samen met Flevoland stappen kunnen en moeten zetten.
- Maatregel 6 (netefficiënte installaties bestaande bouw). Wij vragen aandacht voor de communicatie rondom deze maatregel. In het FGU-gebied zullen we deze maatregel

moeten nemen, terwijl in andere gebieden in Nederland deze maatregel (nog) niet nodig is. Wij vinden het van belang dat communicatie vanuit de provincie(s) en het ministerie van EZK/BZK komt. Gemeenten moeten hier niet een eigen boodschap over brengen.

- o Maatregel 7 (netbewuste woningbouw): de regio Noord-Veluwe wil hier graag op inzetten, maar vraagt daarbij wel aandacht voor onrendabele toppen die kunnen ontstaan wanneer decentrale overheden regels gaan stellen aan de energievoorziening. Hierbij geldt ook dat – wanneer netbewuste nieuwbouw nog alleen in het FGU-gebied noodzakelijk wordt geacht- er geen gelijk speelveld meer is voor woningbouw in Nederland. Daarnaast wil de regio Noord-Veluwe maatregel 7 ook zien in relatie tot verdeling van schaarse netcapaciteit van onderstation Harderwijk, waar op dit moment een pilot voor loopt. Het ACM-kader voor maatschappelijk prioriteren dat vanaf 1 oktober in werking treedt, is nog te grofmazig. In Noord-Veluwe willen we ook binnen bijvoorbeeld categorie 3 (woningen) kunnen prioriteren o.b.v. netimpact.

- **Communicatie**

Wij zijn van mening dat er breed gecommuniceerd moet worden rondom alle maatregelen uit het Actieplan Netcongestie. Wij pleiten voor een concreet communicatieplan opgesteld door provincie en/of Rijk, dat vervolgens overgenomen kan worden in gemeentelijke communicatie. Op deze manier spreken wij als regio dezelfde boodschap. Bovendien sluit deze regionale/landelijke communicatie aan op het volgende punt:

- o Hoewel wij alle begrip hebben voor de ingewikkelde problemen rondom netcongestie, speelt het probleem op hoger niveau dan gemeenten, terwijl de (tijdelijke) oplossing bij gemeenten wordt neergelegd. Niet alleen vinden wij dat het besef hierover ontbreekt, maar betekent dit voor gemeenten opnieuw meer werk. Zoals het rijk weet, stormen gemeenten in 2026 af op het zogenaamde ravijnjaar. Wij vragen daarom aandacht voor extra financieringsvormen om de voorgestelde maatregelen vorm te kunnen geven.
- o Tot slot willen wij expliciete aandacht voor maatregelen rondom bestaande- en nieuwbouw in relatie tot de uitstoot van stikstof. Veel nieuwbouwwijken, waaronder 't Hul Noord in Nunspeet, zijn doorgerekend met als uitgangspunt dat huizen gasloos worden aangesloten. Elke maatregel die leidt tot stikstofuitstoot doet afbreuk aan deze doorrekening. Dit kan ervoor zorgen dat nieuwbouw niet gerealiseerd kan worden en vormt daarmee een gevaar voor de woningbouwopgave.

Na vaststelling van het Actieplan Netcongestie volgt er op 10 juli in de ochtend communicatie vanuit de provincie en netbeheerders. Wij vinden het van belang dat wij, voorafgaand aan dat moment, op de hoogte worden gebracht van de communicatieboodschap. Wij verzoeken daarom om ons via onze procesregisseur RES **5.1.2e** **5.1.2e** en regionale communicatieadviseur **5.1.2e** **5.1.2e** **5.1.2e** voor 10 juli te informeren.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e **5.1.2e**

Voorzitter RES/GEIS Noord-Veluwe / vertegenwoordiger regio Kop van de Veluwe in EnergyBoard Gelderland

5.1.2e **5.1.2e**

Vice-voorzitter RES/GEIS Noord-Veluwe / vertegenwoordiger regio EHPZ in EnergyBoard Gelderland